

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการอ่านและการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Developing an Active Learning Instructional Model with the Picture Word
Inductive Model to Enhance Reading and Writing Skills of
Second-Grade Students

เจษฎา อารณ

Jessada Arphorn

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕

Chaopho Luang Upatham 5 School

Corresponding Author, E-mail: arphorn95@gmail.com

Received : 19 Jun 2025

Revised : 1 Dec 2025

Accepted: 23 Dec 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ ศึกษาผลของการนำรูปแบบไปใช้ และประเมินผล โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จากโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยคู่มือการใช้รูปแบบ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการอ่านและการเขียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ระบบสนับสนุน และการวัดและการประเมินผล ซึ่งมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่การอ่านขั้นโยงภาพจากการอ่าน ขั้นฝึกกิจกรรมอ่านและเขียน และขั้นประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.55) นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านและการเขียนหลังการเรียนด้วยแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.74 และ 57.95 ตามลำดับ มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.44, S.D. = 0.71) ผู้ปกครองที่มีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมกรรมการอ่านและการเขียนของนักเรียนในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.84)

คำสำคัญ : การพัฒนาแบบ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, วิธีสอนสร้างคำจากภาพ

Abstract

This research aims to develop a learning management model, examine the effects of implementing the model, and evaluate its outcomes. The target group consisted of 30 second-grade students during the first semester of the 2024 academic year at Chaopho Luang Upatham 5 School Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, selected through purposive sampling. The research tools included a manual for using the model, a lesson plan, an achievement test to measure learning outcomes, an assessment of reading and writing skills, and a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using percentages, means, and standard deviations. The results revealed that the learning management model based on the active learning approach combined with the Picture Word Inductive Model (PWIM) to develop reading and writing skills of second-grade students consisted of five main components: principles, objectives, instructional processes, support systems, and measurement and evaluation. The instructional process comprised four steps: 1) initiating reading, 2) linking images to reading, 3) practicing reading and writing activities, and 4) assessment. Experts evaluated this model as highly appropriate (mean = 4.55). Furthermore, students' academic achievement and reading and writing skills after using this learning management model were higher than before, with increases of 59.74% and 57.95%, respectively. The students also expressed a high level of satisfaction with the learning management approach (mean = 4.44, SD = 0.71). Similarly, parents were highly satisfied with the students' reading and writing behaviors (mean = 4.67, SD = 0.84).

Keywords: Development of the model, Active learning approach, Picture Word Inductive Model

บทนำ

ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร (ICT) การเรียนรู้ภาษาไทยจึงมีความสำคัญและจำเป็น เพราะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาชาติได้อย่างสันติสุข การใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการดูสื่อต่าง ๆ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ และใช้อย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณญาณและมีคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านและการเขียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เด็กที่มีทักษะการอ่านออกและเขียนได้ดีตั้งแต่วัยเด็กตอนต้น ส่งผลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในอนาคต เนื่องจากทักษะการอ่านออกเขียนได้ถือเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา จากความสำคัญดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2565 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้ และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต้องอ่านคล่องเขียนคล่อง การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางสังคม เพราะนอกจากจะทำให้เด็ก ๆ เรียนรู้ที่จะอ่านและเขียนแล้ว จะทำให้เด็กเข้าใจมุมมองที่แตกต่าง และพัฒนาทักษะความเห็นอกเห็นใจ และเกิดการเรียนรู้ที่จะสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้ในการแสวงหาความรู้การอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีความกว้างขวาง มีความรอบรู้ และทำให้ได้รับความเพลิดเพลิน การรู้จักฝึกฝน การอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานการอ่านที่ดี หากมีทักษะการอ่านอย่างดีแล้วการเรียนรู้วิชาใด ๆ ก็จะมีประสิทธิภาพดีด้วย ทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ทันความคิด ความก้าวหน้าของโลกได้ (ทักษิณ คุณพิภาค. 2561 : 77)

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีการจัดการเรียนการสอน 2 ระดับ คือ ปฐมวัย และระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และรวมถึงวิชาภาษาไทย จากการประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่ผ่านมา พบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกเสียง ด้านการอ่านรู้เรื่องของนักเรียน ระดับประเทศ จำแนกตามสังกัด รวม 2 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการอ่านออกเสียงนักเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพในระดับดีมาก ส่วนด้านการอ่านรู้เรื่องอยู่ในระดับดี จากการประเมินและสังเกตพฤติกรรมการอ่านและการเขียนในชั้นเรียน พบว่า มีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ประสบปัญหาด้านการอ่าน คือ อ่านช้า อ่านลากเสียงยาว อ่านทั้งบางคำ ปัญหาด้านการเขียน คือ นักเรียนเขียนพยัญชนะ และสระไม่มีหัว เช่น ปวด เป็น ปาด เขียนตัวพยัญชนะไม่อยู่บนเส้นบรรทัด คือ เขียนลอยเหนือเส้นบรรทัดหรือลงมาล่างเส้นบรรทัด และปัญหาที่พบบ่อย คือนักเรียนวางสระและวรรณยุกต์ไม่ถูกที่ (โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ – สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. 2566 : 12)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จึงสนใจการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ที่จะสามารถช่วยส่งเสริม และพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนได้ จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ เป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่งที่มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนรู้แบบวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (Picture Word Inductive Model) เป็นการสอนที่พัฒนามาจากฟังและการพูดคำศัพท์ของนักเรียนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเพิ่มคำศัพท์ในการอ่านและการเขียนเพื่อมุ่งไปสู่การสื่อสารได้ (Bruce, 2017) การจัดการเรียนรู้แบบวิธีสอนสร้างคำจากภาพ จะนำเสนอด้วยภาพของฉากที่คุ้นเคยหรือรูปถ่ายของของใช้ประจำวัน นักเรียนต้องค้นหาคำศัพท์โดยการระบุ วัตถุ การกระทำ หรือคุณศัพท์ที่นักเรียนรู้จักในรูปภาพขั้นตอนต่อไปครูวาดเส้นจากวัตถุไปยังกระดาษ โดยรอบและเขียนคำหรือวลีเป็นกระบวนการของโครงสร้างของรูปแบบการพัฒนาภาษาของเด็กและทำให้นักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้โดยใช้ภาษาร่วมกับรูปภาพ และเมื่อนำมาสอนร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นวิธีสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเองมากกว่าการฟังบรรยายเพียงอย่างเดียว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อต้องการศึกษาว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมที่ช่วยให้การสอนการอ่านประสบความสำเร็จในระดับใด สามารถพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้หรือไม่ และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) สำหรับส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาผลของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

1. แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก วิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) และทักษะการอ่านและการเขียน โดยศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยและพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

2. ผู้ให้ข้อมูล ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจากโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 ท่าน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร
2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำผลจากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพ โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Concurrence)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปสอบถามความคิดเห็นจากครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 15 ท่าน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และด้านวิจัยทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน ครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย จำนวน 1 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Concurrence)

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, น. 23-25) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไปใช้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น ซึ่งเป็นชั้นที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอนและเป็นครูประจำชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง อักษรควบพาเพลิน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

1.1 มารู้จักกับอักษรควบ

1.2 อักษรควบที่มี ร

1.3 อักษรควบที่มี ล

1.4 อักษรควบที่มี ว

1.5 อักษรควบที่มี ร ล ว

1.6 อักษรควบไม่แท้

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อักษรควบพาเพลิน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำ

3.2 ความสามารถในการเขียนตามคำบอก

3.3 ความสามารถในการเขียนประโยค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะการอ่านและเขียน เรื่อง "อักษรควบพาเพลิน" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Concurrence)

2. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยคำนวณหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามสูตรของบุญชม ศรีสะอาด (2556:155) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบทดสอบทั้งฉบับมีจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.44-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.44 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ดังนี้

1. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะการอ่านและการเขียน แล้วบันทึกคะแนนไว้เพื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน (Posttest)
3. จัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด
4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะการอ่านและการเขียนชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) แล้วบันทึกคะแนนเพื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ
2. เปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักเรียน และ ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับผู้ปกครอง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Concurrence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

2. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปทดลองใช้ (Try out) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพ โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับนักเรียน เท่ากับ 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไข แล้วให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕ – สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบของรูปแบบ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการของรูปแบบ	4.60	0.55	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.50	0.58	มากที่สุด
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.58	มากที่สุด
4. ระบบสนับสนุน	4.50	0.58	มากที่สุด
5. การวัดและการประเมินผล	4.20	0.84	มาก
รวม	4.55	0.63	มากที่สุด

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 4) ระบบสนับสนุน และ 5) การวัดและการประเมินผล โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่การอ่าน ขั้นโยงภาพจากการอ่าน ขั้นฝึกกิจกรรมอ่านและเขียน และขั้นประเมินผล

องค์ประกอบหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ

1. หลักการของรูปแบบ การอธิบายถึง รากฐานทางทฤษฎี ที่ประสานระหว่างหลักการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติจริงของนักเรียน และทฤษฎีทางภาษาศาสตร์หรือจิตวิทยาการเรียนรู้ที่สนับสนุน การเชื่อมโยงความหมายของภาพเข้ากับหน่วยคำ เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบการเขียนและการอ่านภาษาไทย ตลอดจนการระบุข้อสมมติฐานเกี่ยวกับการพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ การกำหนด เป้าหมายที่วัดผลได้ในการพัฒนาความสามารถหลักของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์เชิงประสิทธิผลโดยตรง ได้แก่ ความสามารถในการอ่านสะกดคำ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ความสามารถในการเขียนสะกดคำ การเรียงร้อยถ้อยคำ และที่สำคัญคือความสามารถในการ สร้างคำใหม่จากภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน การนำเสนอ ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ที่เป็นวัฏจักรตามแนวคิดเชิงรุก มีการบูรณาการ วิธีสอนสร้างคำจากภาพ เข้าไปในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เช่น ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้ภาพ ขั้นสำรวจและค้นหาความสัมพันธ์ของภาพและคำ ขั้นการปฏิบัติการสร้างคำ และขั้นการนำเสนอผลงาน โดยมีการระบุบทบาทของครูในฐานะผู้กระตุ้นและอำนวยความสะดวก และบทบาทของนักเรียนในฐานะผู้ลงมือปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. ระบบสนับสนุน ทรัพยากรที่จำเป็นและนวัตกรรมเฉพาะของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นไปที่การออกแบบ สื่อ บัตรภาพ บัตรคำ หรือชุดกิจกรรมการสร้างคำจากภาพ ที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมกับวัย คู่มือการใช้สื่อสำหรับครู รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนและแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการอ่านและการเขียน

5. การวัดและการประเมินผล วิธีการและเครื่องมือวัดผล ที่สอดคล้องกับความสามารถที่ต้องการส่งเสริมเป็นพิเศษ เช่น การประเมินผลงาน (Performance Assessment) จากการสร้างคำ การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทำกิจกรรมเชิงรุก การใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและการเขียน และที่สำคัญคือการพัฒนา เกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ที่มีความเที่ยงตรงและชัดเจนสำหรับการวัดประสิทธิภาพในการอ่านและการเขียนอย่างเป็นรูปธรรม

การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.55, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านและการเขียนก่อนและหลังเรียน

ทักษะ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละการพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	30	59.74
ทักษะการอ่านและการเขียน	30	57.95

ผลการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละการพัฒนา 59.74 และมีคะแนนการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็น ร้อยละการพัฒนา 57.95

3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.44

และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการอ่านและเขียนของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.67

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 4) ระบบสนับสนุน และ 5) การวัดและการประเมินผล โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่การอ่าน ขั้นโยงภาพจากการอ่าน ขั้นฝึกกิจกรรมอ่านและเขียน และขั้นประเมินผล จากการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55) ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างถี่ถ้วน ได้แก่ การเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้อย่างกระตือรือร้นจากประสบการณ์ และวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) ที่ใช้รูปภาพเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างภาพและคำศัพท์อักษรควบเพื่อกระตุ้นการเชื่อมโยงจากสิ่งที่รู้ไปสู่ภาษา การดำเนินการสะท้อนคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอภิปรายในชั้นเรียน เพื่อร่วมกันสรุปคำตอบหรือองค์ความรู้ที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดของจอยซ์และเวล (Joyce and Weil, 2009) และทิสนา แวมมณี (2560) ซึ่งสอดคล้องกันว่า รูปแบบที่ดีต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ทฤษฎี หลักการแนวคิด และพื้นฐานของรูปแบบ มีการบรรยายและอธิบายสภาพการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการ มีการคัดเลือกและจัดทำเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียน มีการจัดลำดับขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน และมีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การนำเสนอรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทำให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในทุกองค์ประกอบ และมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของเพียว โพธิ์อ่อน (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการสอนอ่าน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนอ่าน หลักการของรูปแบบการสอนอ่าน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนอ่าน เนื้อหาของรูปแบบการสอนอ่าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนอ่านโดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน (การสร้างประสบการณ์ การอ่าน การจับใจความ การประเมินผล) และการประเมินผลรูปแบบการสอนอ่าน โดยมีคุณภาพของรูปแบบการสอนอ่านอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของพิริยะห์ อาบุญ (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสืออ่านประกอบชุดสระพาเพลิน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 5 บ้านกาหยี่ ผลการวิจัยพบว่า การสร้างและการพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยโดยใช้หนังสืออ่านประกอบชุดสระพาเพลินที่พัฒนาขึ้น

2. ผลการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละการพัฒนา 59.74 และมีคะแนนการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน คิดเป็นร้อยละการพัฒนา 57.95 เพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีการพัฒนามาจากการนำแนวคิด หลักการพื้นฐานตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดและลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วจนเกิดทักษะสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้และรับรู้ขั้นตอนทั้งหมดจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และการเรียนรู้แบบ PWIM เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้การอ่านคำศัพท์ วลี ประโยค และการเขียนคำศัพท์ วลี ประโยคและข้อความต่าง ๆ โดยใช้รูปภาพเป็นสื่อในการเรียนรู้ งานวิจัยของพิริภรณ์ บุญสมพร (2561)

ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้นิทานพื้นบ้าน ปักขี้ไต้บ้านเรา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ทองพูล และคณะ (2562) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะในการอ่านคำ ควบกล้ำด้วยการจัดการเรียนรู้ Active Learning รูปแบบ GWM ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมคำวิทยา สพป.ศก.1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถบอกคำควบกล้ำ บอกความหมายของคำควบกล้ำและสรุปใจความสำคัญของการอ่านทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองได้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ นักเรียนสามารถจำแนกแยกแยะคำควบกล้ำแท้และไม่แท้ได้อย่างถูกต้อง ในการสร้าง Mind mapping นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วขึ้น งานวิจัยของพิริยา หาญบำรุงธรรม (2564) ได้การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเออาร์ด้วยเทคนิค PWIM เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านสำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองเก่ง กลาง อ่อน พบว่า กลุ่มทดลองทุกกลุ่มมีความสามารถในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงงานวิจัยต่างประเทศของเพอร์กินส์ (Perkins, 2013) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษระหว่างวิธีการสอน PWIM กับวิธีปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของประเทศสวีเดน พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่เรียนด้วยวิธีการสอน PWIM มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าวิธีการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การประเมินผลการใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.57$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนพึงพอใจมากที่สุด ในข้อ 5 ความรู้ที่นักเรียนได้รับ เป็นเรื่องที่น่าสนใจในชีวิตจริง ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.46$) รองลงมามีนักเรียนพึงพอใจ ข้อ 6 นักเรียนมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินเมื่อเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.49$) ตามลำดับ ส่วนด้านความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อพฤติกรรมการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.50$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุดข้อ 2 ความสามารถในการอ่านสะกดคำ ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.45$) รองลงมา พึงพอใจมากที่สุด คือ การจับหนังสือถูกต้องขณะอ่าน และนักเรียนของท่านไม่ฉีก พับ หรือขีดเขียนเล่นในหนังสือ ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.49$) ส่วนรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เมื่อท่านกำหนดคำง่าย ๆ ให้นักเรียนของท่านสามารถเขียนคำตามคำบอกได้ถูกต้อง ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.51$) เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นรูปแบบที่เน้นการเรียนรู้ภาษาซึ่งคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการสอนภาษาอย่างมีความหมาย เพราะนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตัวเอง นักเรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษา เช่น ฝึกทักษะการอ่านสะกดคำ การอ่านออกเสียงคำฝึกการเขียนคำและการแต่งประโยคด้วยตนเอง บรรยายกาในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย ของเพียว โพธิ์อ่อน (2559) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนอ่านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพิริภรณ์ บุญสมพร (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการทดลองใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของสุพัตรา ศรีธรรมมา (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแผนผังความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแผนผังความคิดอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะการอ่านออกเสียง การเขียนคำ และการเขียนประโยคสื่อสารในระดับดีขึ้น ดังนั้น การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ควรศึกษารายละเอียด และขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน การเตรียมสื่อประกอบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ ในการวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน

2. หากต้องการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ครูควรปรับเนื้อหาและระยะเวลา รวมถึงการศึกษาบัญชีคำพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพิจารณารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) ไปพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ความคิดเชิงวิพากษ์ หรือใช้กับระดับชั้นที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ในบริบทและสาขาวิชาต่าง ๆ

2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีสอนสร้างคำจากภาพ (PWIM) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนในบริบทของโรงเรียนที่มีขนาดหรือที่ตั้งแตกต่างกัน ทั้งในเขตเมือง เขตชนบท หรือโรงเรียนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อดูความแตกต่างในผลลัพธ์การเรียนรู้และปรับใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ ทองพูล, ปกรณ์ชัย สุพัฒน์, เมธี วิสาพรหม, และจิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์. (2562). การพัฒนาสมรรถนะในการอ่านคำควบกล้ำด้วยการจัดการเรียนรู้ Active Learning รูปแบบ GWM ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมคำวิทยา สพป.ศก.1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 14(1), 3–14.
- ทักษิณ คุณพิภาค. (2561). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับเทคนิคผังความคิดที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- ทิตนา แหมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 21). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือ. *วารสารการวัดผลการศึกษา มศว มหาสารคาม*, 3(1), 22–25.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (ฉบับที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- พเยาว์ โพธิ์อ่อน. (2559). *การพัฒนาแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์].
- พีรภรณ์ บุญสมพร. (2561). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้พื้นที่บ้านพักได้บ้านเรา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย].

- พริยา หาญบำรุงธรรม. (2564). การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเออาร์ด้วยเทคนิค PWIM เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านสำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- พักรีย์ห์ อาบุญ. (2561). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสืออ่านประกอบชุดสระพาเพลินสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร*, 9(2), 344–357.
- โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕. (2566). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.
- Joyce, B. R., & Weil, M. (2009). *Models of teaching*. Prentice-Hall.
- Perkins, X. J., & Bruner, K. (2013). A conceptual paper on the application of the picture word inductive model using Bruner's constructivist view of learning and the cognitive load theory. *Interdisciplinary Journal of Teaching and Learning*, 3(1), 8–17.